

ไปให้พ้น

หลุมดำทางการเมือง

หลุมดำทางการเมือง

หลุมดำ (Black Hole) เป็นศัพท์ทางฟิสิกส์ที่เกี่ยวกับเอกภพ หลุมดำเป็นดาวที่ยุบตัวจนมีมวลแน่นมากเกินจินตนาการ (เช่นว่ามวลของหลุมดำหนึ่งลูกบาศก์เซนติเมตรอาจหนักเท่าโลกทั้งใบ)

การที่หลุมดำมีมวลแน่นมากเช่นนี้มันจะดึงดูดทุกสิ่งทุกอย่างที่เข้าไปใกล้มันไม่ว่าจะเป็นสสารหรือพลังงาน แม้แต่แสงก็ถูกมันดูดเข้าไปหมด

ที่เรียกว่าหลุมดำก็เพราะมันดูดแสงไปหมดไม่สะท้อนออกมา จึงมองเห็นไม่ได้

หลุมดำทางการเมือง หมายถึงระบบการเมืองที่สูงสุดไม่ถูกต้อง ทำให้ดึงดูดบุคคลและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าไปสู่การทำลาย เช่น

- ทำลายสถาบันทางการเมืองและชื่อเสียงเกียรติคุณของนักการเมือง

- ทำลายสถาบันราชการ
 - ทำลายสถาบันตุลาการ
 - ทำลายสถาบันทางการเงินและการคลัง
 - ทำลายเศรษฐกิจของประเทศ
 - ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
 - จะลุกลามไปก่อความกระทบกระเทือนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ฯลฯ

เพราะอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจสูงสุด เมื่อขาดความถูกต้องย่อมส่งผลอย่างรุนแรงโดยทั่วถึงทุกสถาบันของประเทศ เมื่อสถาบันต่าง ๆ เสื่อมประเทศย่อมเสื่อมทรุดทุกทาง **หลุมดำทางการเมือง** จึงเป็นอันตรายยิ่งนัก คอรัปชั่นไทยทุกคน สถาบันทุกสถาบันจะให้ความสนใจและช่วยกันทำการแก้ไขให้ได้ในเร็ววัน

การเตรียมพร้อมในทุกสถานการณ์

การเตรียมพร้อมในทุกสถานการณ์แห่งการปฏิรูปการเมือง

การปฏิรูปการเมืองเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นโดยแน่นอนที่สุด เพราะเป็นกฎธรรมชาติที่วาระระบบใดๆ ที่ไม่ถูกต้อง ก็จะถูกวิฤตมากขึ้นเรื่อยๆ ตราบใดที่ความไม่ถูกต้องยังดำรงอยู่ จนกระทั่งเกิดความเปลี่ยนแปลงจากความไม่ถูกต้องไปสู่ความถูกต้อง

การปฏิรูปการเมืองคือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและกลไกทางการเมืองที่ไม่ถูกต้องให้ถูกต้อง

สังคมไม่สามารถทนต่อความไม่ถูกต้องไปชั่ววันจันทร์ ฉะนั้นจะค้นพบมากขึ้นทุกๆ ที่ จนไปถึงจุดที่เกิดการปฏิรูปการเมืองขึ้นประเด็นสำคัญก็คือการปฏิรูปการเมืองจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ใด ควรวาดภาพสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อจะได้เข้าใจว่าใครควรจะต้องเตรียมทำอะไรบ้าง ต่อไปนี้คือการวาดภาพสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ไม่ใช่การชี้แนะให้สถานการณ์อย่างใดอย่าง

หนึ่งเกิดขึ้น เป็นการวาดภาพที่อาจเกิดขึ้นเพื่อให้เข้าใจว่าใครจะต้องเตรียมตัวอย่างใดกันบ้าง เพื่อให้สูญเสียน้อยที่สุดไม่ว่าสถานการณ์จะออกมาทางด้านใด

(๑) เกิดวิกฤตการณ์รุนแรงจนพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงเข้ามาแก้ไข

การเมืองที่ไม่ถูกต้องนำไปสู่ความรุนแรงได้เสมอ ทั้งที่เกิดขึ้นในต่างประเทศและในประเทศของเราหลายครั้ง ระบบการเมืองที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดปัญหาด้านต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ฝ่ายต่างๆ จะหงุดหงิด โกรธซึ่ง เคียดแค้นด้วยเหตุผลต่างๆ กัน การปะทุอารมณ์นำไปสู่ความรุนแรงหลายวิธี เช่น ฆาตกรรมทางการเมือง การปะทะของกลุ่มที่มีความเห็นต่างกันหรือผลประโยชน์ขัดกันถึงผลประโยชน์ทางการเมืองก่อนโตขึ้นความขัดแย้งยิ่งรุนแรงมากขึ้น

ในเรื่องนี้**คณะองคมนตรี** ควรเตรียมการทำความเข้าใจเรื่องการปฏิรูปการเมืองและกลไกในการไปสู่การปฏิรูปการเมือง ในกรณีที่ทรงขอให้ถวายความเห็น

(๒) กองทัพเข้ามามีบทบาทในการปฏิรูปการเมือง

กองทัพไม่เข้ามายุ่งอำนาจการปกครองแบบ รสช. อันนำไปสู่การนองเลือดเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๕ เพราะกองทัพและสังคมไทยได้มีวิวัฒนาการผ่านเลยยุคสมัยที่จะทำเช่นนั้นไปแล้ว แต่กองทัพอาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับเมืองใน ๒ ลักษณะคือ

ก. เกิดความวุ่นวายรุนแรงหรือที่เรียกว่าเกิดมิลิแทเรียรี่อินทูลไกตามปกติไม่สามารถรักษาความสงบได้ กองทัพก็ต้องเข้ามามีบทบาทรักษาความสงบและจัดให้มีการปฏิรูปการเมืองขึ้น

ข. กองทัพบางส่วนเกิดทนไม่ไหวต่อสถานการณ์ความเสื่อมทรุดทางการเมืองเข้ามายุ่งอำนาจเพื่อจัดการให้มีการปฏิรูปการเมืองแม้วิธีนี้จะเสี่ยงมาก

อาจเกิดอาการแทรกซ้อนทำให้หลุดไปเกิดสถานการณ์อื่น และไม่ควรรู้ทางเลือกนี้ แต่มันก็อาจเกิดขึ้นได้

จะอย่างไรก็ตาม **กองทัพ** ควรติดตามทำความเข้าใจเรื่องการปฏิรูปการเมืองและกลไกอันนำไปสู่การปฏิรูปการเมือง

(๓) ระบบการเมืองไม่ถูกต้อง

เกิดผลเสียมากขึ้น ๆ จนกระทั่งทุกฝ่ายรวมทั้งนักการเมืองด้วยเห็นว่าการปฏิรูปการเมืองด้วย

สถานการณ์ที่ (๓) นี้ น่าจะดีกว่าสถานการณ์ (๑) และสถานการณ์ (๒) และมีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้มาก ดังที่จะเห็นว่าเสียงเรียกร้องให้ปฏิรูปการเมืองขยายตัวมากขึ้นทุกปี

ประเด็นสำคัญในขณะนี้จึงไม่ได้อยู่ที่ว่าจะปรับคณะรัฐมนตรี (ครม.) อย่างไร ใครจะซัดเข้าซัดออก จะล้มรัฐบาลอย่างไรหรือการยุบสภา เพราะสิ่งเหล่านี้ไม่มีความสำคัญที่จะทำให้การเมืองมีประโยชน์ต่อประเทศอย่างจริงจัง แต่จะดึงดูความสนใจและเวลาไปสู่เรื่องอื่น ประเด็นสำคัญอยู่ที่จะทำให้สถานการณ์ปัจจุบันนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองได้อย่างไร

ในกรณีอย่างนี้ต้องการจิตใจ ปัญญา และบทบาทของหลายฝ่าย ดังจะได้กล่าวต่อไป

โครงสร้างสถานการณ์สู่การปฏิรูปการเมือง

ขณะนี้สถานการณ์กำลังเข้าสู่การปฏิรูปการเมืองแล้วเรื่องนี้ต้องการจิตใจที่สงบ เป็นกลาง มีความเมตตา จึงจะมองเห็น การอะอะโววาย โหวกเวก ขาดปัญญา จะมองไม่เห็นสถานการณ์นี้

ถ้ามองในแง่ดีและใช้การสังเคราะห์หรือการถักทอเข้ามาให้มาก ไม่ใช่วิเคราะห์ให้ขาดเป็นท่อนๆ โดยไม่สังเคราะห์ ยกจิตใจให้ใหญ่ก็จะเห็นการเชื่อม

ต่อของปรากฏการณ์ต่างๆ แม้ในเรื่องที่ดูเหมือนขัดแย้งกันดังนี้

(๑) ประธานสภาผู้แทนราษฎร คุณมารุต บุณนาค ในช่วงพรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย(คพป.) คพป. เสนอเรื่องการปฏิรูปการเมือง

(๒) คุณบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ก่อนการเลือกตั้งเมื่อ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ชูเรื่องการปฏิรูปการเมืองเป็นประเด็นหาเสียง ทำให้เรื่องการปฏิรูปการเมืองเป็นประเด็นทางการเมือง การเป็นประเด็นทางการเมืองทำให้เรื่องการปฏิรูปการเมืองเป็นกระแสใหญ่

(๓) เมื่อคุณบรรหารมาเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลซึ่งมีพันธะต่อการปฏิรูปการเมือง จึงตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง (คปก.)

คปก. ทำข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ม.๒๑๑ รัฐบาลเอาไปดัดแปลงแก้ไขแล้วนำเสนอรัฐสภา รัฐสภาผ่านวาระ ๑ รับหลักการแก้ไข ม.๒๑๑ เพื่อกำหนดกติกาให้มีกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ให้มีการปฏิรูปการเมือง พร้อมกับตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาเพื่อพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ม.๒๑๑

(๔) คณะกรรมาธิการวิสามัญ ม.๒๑๑ กำลังทำงานเพื่อให้การแก้ไข ม.๒๑๑ นำไปสู่การยกร่างรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูปการเมืองให้สำเร็จ

นี่คือโครงสร้างของสถานการณ์ปฏิรูปการเมือง

ควรจะเข้าใจคำว่า “โครงสร้าง”

“โครงสร้าง” ประกอบด้วยส่วนประกอบที่ต่างกันแต่เมื่อเชื่อมโยง เป็นโครงสร้างแล้วเกิดคุณสมบัติใหม่ เช่น อิฐ ทราย ปูน ไม้ เหล็ก กระจก เบื้อง ล้วนแตกต่างกัน แต่เมื่อประกอบในโครงสร้างของบ้านก็เกิดเป็นบ้านขึ้น

บ้านมีคุณสมบัติใหม่ ต่างไปจากคุณสมบัติขององค์ประกอบแต่ละอย่างคือ อิฐ ทราย ปูน ไม้ เหล็ก กระจก เบื้อง

คพป. กิติ พรรคประชาธิปัตย์กิติ คุณบรรหารกิติ คปก. กิติ ร่างแก้ไข

ม.๒๑๑ ของรัฐบาลก็ดี คณะกรรมการวิสามัญที่กำลังพิจารณาร่างแก้ไข
ม.๒๑๑ ก็ดี ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ต่างกัน โครงสร้างของสถานการณ์ปฏิรูป
การเมือง

ควรมองให้เห็น “โครงสร้าง” อย่างนี้

ไม่ใช่ไปเที่ยวอยากดั่งสิ่งที่ต่างกันให้เหมือนกันและเห็นว่าความไม่เหมือน
กันเป็นอุปสรรคหรือเป็นฝ่ายตรงกันข้ามหรือเป็นศัตรู

ควรทำความเข้าใจถึงธรรมชาติของ “โครงสร้าง” แล้วจะเข้าใจโครงสร้าง
สถานการณ์ปฏิรูปการเมืองซึ่งประกอบด้วยส่วนที่ต่างกัน

กระแสของสถานการณ์ย่อมเคลื่อนไปข้างหน้า และมีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้น **สิ่ง
ใหม่ย่อมเกิดจากสิ่งเก่าแต่ไม่เหมือนเก่า** ประดุจเมื่อมีลูกเกิดขึ้น ลูกเกิดขึ้น
เพราะพ่อแม่ แต่ไม่เหมือนพ่อแม่

ในกรณีปฏิรูปการเมือง ก็จะมีการมี **คปท.** ก็เพราะมี **คพป.** แต่ไม่เหมือน
คพป.

ข้อเสนอแก้ไข ม.๒๑๑ ของรัฐบาลมาจากข้อเสนอของ **คปท.** แต่ไม่เหมือน
คปท.

คณะกรรมการพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ม.๒๑๑มาจากองค์ประกอบ
ในอดีตทั้งหมด แต่ไม่เหมือนองค์ประกอบเก่า

นี่คือ**กฎแห่งการอุบัติใหม่** (New Emergence) จากของเก่าแต่ไม่เหมือน
เก่า

ถ้าเข้าใจตามนี้ก็จะไม่โวยวายว่าเขาไม่เหมือนตัว

ผมเองเป็นประธาน **คพป.** แต่ไม่เคยโวยวาย **คปท.** ไม่เหมือน **คพป.** ไม่
เคยโวยว่าพรรคประชาธิปัตย์ไม่จริงจัง คุณบรรหารไม่จริงจัง เพราะเข้าใจกฎ
แห่งการอุบัติใหม่จากองค์ประกอบเก่าที่หลากหลายดังกล่าวแล้ว

ขณะนี้สถานการณ์ปัจจุบันได้มาถึงว่าคณะกรรมการวิสามัญม.๒๑๑กำลัง
ทำข้อเสนอการแก้ไข ม.๒๑๑ ประเด็นสำคัญจึงอยู่ที่ช่วยกันทำให้กระบวนการ
นี้นำไปสู่การปฏิรูปการเมือง

การมี “ส่วนร่วม” ตัดสินใจ

ก่อนอื่นควรทำความเข้าใจเรื่องการมี “ส่วนร่วม” ในการตัดสินใจทางนโยบายกับการทำงานทางเทคนิคโดยผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าไม่เข้าใจแล้วจะพัวพันกันไปหมด เช่น เอาคนที่จะทำงานตรงนโยบายไปนั่งทำงานทางเทคนิค

การตัดสินใจเชิงนโยบายกับการทำงานทางเทคนิคแตกต่างกัน ไม่ได้แปลว่าใครสำคัญกว่ากัน แต่แตกต่างกัน

หลายคนไม่เข้าใจเอาคนที่ตัดสินใจนโยบายมาทำงานทางเทคนิค โดยพูดมั่วและทำมั่วไปหมดอยู่เสมอๆ

ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าจะตัดสินใจว่าจะผ่าตัดหัวใจหรือไม่ ต้องร่วมกันตัดสินใจระหว่างคนไข้ พ่อแม่ ลูกเมีย ญาติ แพทย์ เป็นต้น

นี่เรียกว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (เชิงนโยบาย)ว่าจะผ่าหรือไม่ผ่า เมื่อตัดสินใจว่าจะผ่า ต้องรู้ว่าใครผ่าตัดหัวใจเก่งที่สุดแล้วไปขอให้คนนั้นผ่า

ถ้า **“ทุกคนมีส่วน”** ในการผ่า คนไข้จะตาย

ฉะนั้น เมื่อพูดถึงการมีส่วนร่วมต้องทราบว่าร่วตรงไหน ไม่ร่วตรงไหน ไม่ใช่ร่วกันทุกเรื่อง

เรื่องการปฏิรูปการเมืองนั้นการตัดสินใจเชิงนโยบายควรให้การมีส่วนร่วม การที่จะรับหรือไม่รับยกวางรัฐธรรมนูญควรใช้การมีส่วนร่วม

ส่วนงานที่จะเขียนรัฐธรรมนูญให้เกิดการปฏิรูปการเมืองนั้น ต้องการความเข้าใจเรื่องโครงสร้างและกลไกการทำงานขององค์กรทางการเมือง เป็นงานทางเทคนิคที่ละเอียดอ่อนและยากมาก ต้องการผู้มีความเชี่ยวชาญสูง ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของตัวแทนวิชาชีพ

ตัวแทนวิชาชีพร่วมตัดสินใจทางนโยบายได้

แต่เป็นผู้ยกวางรัฐธรรมนูญทางเทคนิคให้มีการปฏิรูปการเมืองไม่ได้

กระบวนการและองค์ประกอบ

กระบวนการและองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดการปฏิรูปการเมือง มีโดยย่อ ดังนี้

(๑) รัฐสภามีมติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ม.๒๑๑

เพื่อให้มีองค์ประกอบและกระบวนการยกร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ให้มีการปฏิรูปการเมือง นี่คือการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีความสำคัญที่สุดว่าจะเอาหรือไม่เอา ถ้าไม่เอาก็ทำไม่ได้โดยวิธีนี้ การใช้อำนาจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) และสมาชิกวุฒิสภา (สว.) อยู่ที่ตรงนี้ ไม่ใช่อยู่ที่การทำงานทางเทคนิค นอกจากบางคน

(๒) ตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ

ให้มีการปฏิรูปการเมือง ตรงนี้มีแตกต่างกัน คือ

ก. คพป. เสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการพิเศษยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ ประกอบด้วย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้งจากอดีตนายกรัฐมนตรีนไม่เกิน ๓ ท่าน กับกรรมการผู้เชี่ยวชาญอีก ๑๐-๑๕ คน (ไม่มี สส. สว. ในคณะกรรมการนี้)

ข. คปก. และรัฐบาล เสนอให้มีการตั้งคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ มีประธานรัฐสภาเป็นประธาน ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้าน เป็นรองประธาน ผู้แทนพรรคการเมือง วุฒิสมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขากฎหมายมหาชน สาขารัฐศาสตร์ ผู้แทนสาขาอาชีพต่างๆ ๓๒ คน รวม ๖๗ คน

ค. คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ม.๒๑๑ (ที่ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน) เสนอให้มีการตั้งสภายกร่างรัฐธรรมนูญโดยเลือกตั้งสมาชิกสภายกร่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดละหนึ่งคน รวม ๖๗ คน แล้วให้ ๖๗ คนไปเลือกกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีรายชื่ออีก ๒๓ คน

จุดสำคัญของเรื่องนี้ อยู่ที่มีคณะบุคคลจำนวนน้อยที่มีความเชี่ยวชาญ ยกร่างขึ้นมาก่อนที่จะต้องมีการเลือกให้ได้คนที่เหมาะสมจริงๆ ไม่ว่าจะเป็น **ก** หรือ **ข** หรือ **ค** ข้างต้น

ในคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญตามร่างของรัฐบาลคณะกรรมการ เต็มคณะ ๖๗ คน คงจะยกร่างไม่ได้ ควรตั้งคณะอนุกรรมการจากองค์ประกอบผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๕ คน เป็นผู้ยกร่างให้ดู

ตามข้อ **ก** ก็ควรจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ๒๓ คน ยกร่างมาให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นชอบ

(๓) การให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ

องค์กรที่ทำหน้าที่ให้ความเห็นชอบยกร่างรัฐธรรมนูญนั้นต่างกัน คือ

ก. ตามร่างของ **คพป.** ให้ใช้ประชามติให้ความเห็นชอบยกร่างรัฐธรรมนูญ**ทั้งฉบับ**

ข. ตามร่างของรัฐบาลรัฐสภาเป็นผู้รับรองโดย**พิจารณาเป็นรายมาตรา**

ค. ตามร่างของคณะกรรมการการวิสามัญ ม.๒๑๑ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้ให้คำรับรองร่างรัฐธรรมนูญ**ทั้งฉบับ**

ความเป็นไปได้ ถ้าศึกษาองค์ประกอบและกระบวนการทั้งหมดโดยละเอียดแล้ว ร่างของรัฐบาลมีความเป็นไปได้น้อยที่สุดที่จะเกิดการปฏิรูปการเมือง ผู้รับผิดชอบให้ออกมาเป็นไปตามร่างของรัฐบาล จะโดยความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม ทำขึ้นในลักษณะที่จะไม่ให้เกิดการปฏิรูปการเมืองขึ้น

ฉะนั้น นายกรัฐมนตรีไม่พึงไปพยายามยุ่งกับงานของกรรมาธิการวิสามัญ ม.๒๑๑ เพื่อจะให้ออกมาตามร่างของรัฐบาล

พันธกิจ (mission) ของคุณบรรหารคือการปฏิรูปการเมืองให้สำเร็จ

หากไม่ตั้งใจทำหรือทำไม่สำเร็จ ชื่อเสียงเกียรติคุณของคุณบรรหารจะ

จมไปกับวิกฤตการณ์ทางการเมือง แต่ถ้าทำสำเร็จ ถ้า मैं จะตัดสินใจไป
เลี้ยงหลานอยู่กับบ้าน ก็จะได้ชื่อเสียงเกียรติคุณในประวัติศาสตร์ว่าเป็นนาย
กรัฐมนตรีที่สนับสนุนการปฏิรูปการเมืองสำเร็จ ทำให้บ้านเมืองตั้งต้นไปสู่
ความถูกต้อง

คุณบรรหารได้มาถึงทางสองแพร่งที่จะต้องตัดสินใจแล้วและเป็นการตัดสินใจ
ใจที่มีเดิมพันใหญ่มาก

ที่จริงคุณบรรหารก็ได้ทำในส่วนของคุณบรรหารแล้วต่อไปให้เป็นไปตาม
กระบวนการรัฐสภา และสนับสนุนด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็จะได้

แต่คุณบรรหารจะตัดสินใจอย่างไรก็ตาม สังคมไทยทั้งหมดควรจะเข้ามา
เตรียมพร้อมสำหรับสถานการณ์ปฏิรูปการเมืองดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้พ้น
หลุมดำทางการเมือง

ในสถานการณ์ปัจจุบันควรทำความเข้าใจกับสิ่งที่คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณา ม.๒๑๑ ที่มี ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช เป็นประธาน มีส่วนร่วม
และหนุนช่วยให้กระบวนการทางรัฐสภานี้นำไปสู่การปฏิรูปการเมืองให้สำเร็จ
ส่วนข้อเสนอของ คพป. นั้นจะเก็บไว้ทำในสถานการณ์วิกฤตก็ได้